

Respijtzorg in complexe zorgsituaties

Naar respijtzorg-op-maat in complexe situaties

De gemeente Amsterdam start een traject om te zorgen dat ook mantelzorgers die te maken hebben met complexe zorgsituaties gebruik kunnen maken van respijtzorg. Marlieke Dam, beleidsadviseur mantelzorg van de gemeente Amsterdam nodigt professionals en organisaties van mantelzorgers uit om hieraan een bijdrage te leveren.

Respijtzorg geeft mantelzorgers de mogelijkheid om de zorg tijdelijk over te laten aan anderen. Denk aan de inzet van vrijwilligers die wekelijks een middag de zorg uit handen nemen, of dagopvang voor ouderen met dementie. Hierdoor houden mantelzorgers de zorg langer vol. Door bezuinigingen in de zorg nemen de mogelijkheden voor professionele ('formele') respijtzorg af. Dit wordt in Amsterdam opgevangen door te investeren in informele respijtzorg, die wordt verzorgd door getrainde vrijwilligers. Er is echter een groep mantelzorgers die met deze oplossing niet, of niet voldoende geholpen is. Zij hebben te maken met medisch of gedragsmatig complexe zorgsituaties.

Wat is complex?

Wat zijn dat eigenlijk, complexe zorgsituaties? Dam:

“Mantelzorgsituaties zijn in zichzelf vaak al complex, maar hier hebben we het specifiek over situaties die complex zijn doordat er specifieke medische voorzieningen nodig zijn, medische vaardigheden vereist zijn of sprake is van gedragsproblemen of agressie.” Denk aan de ouders met een 11-jarige dochter, die zowel verstandelijk als lichamelijk beperkt is. Het kind krijgt sondevoeding; de ouders vervangen dit. Of de 82-jarige man die frontale kwab dementie heeft en door zijn vrouw verzorgd wordt. Hij is altijd een zachtaardige man geweest, maar als gevolg van de dementie is hij regelmatig aggressief. Hij kan niet meer zelfstandig naar het toilet. Daar moet hij bij geholpen worden. Dam: “Ook in dit soort situaties moet respijtzorg mogelijk zijn. Dat kan alleen met maatwerk.”

Kick-off

Op 16 september jl. organiseerde de gemeente in samenwerking met SigrA en het Expertisecentrum Mantelzorgondersteuning Amsterdam (onderdeel van Markant) een kleinschalige werkconferentie met vertegenwoordigers uit de zorg, beleidsmakers en mantelzorgers om te verkennen op welke manier we als stad een dergelijke maatwerkvoorziening kunnen realiseren (zie foto's). Dat vraagt om buiten de kaders van de eigen organisatie denken, open staan voor

nieuwe ideeën en het creatief verbinden van initiatieven. In groepjes werd aan casussen gewerkt: wat is in deze situatie nodig om respijtzorg te kunnen bieden? Dat leidde tot vier onderwerpen die in het kader van het 'In voor mantelzorg'-traject verder zullen worden uitgewerkt.

Landelijk programma 'In voor mantelzorg'

'In voor mantelzorg' is een landelijk programma van Movisie en Vilans, wat innovatieve trajecten faciliteert die gericht zijn op verbetering van de ondersteuning van mantelzorgers en/of de samenwerking tussen mantelzorgers en professionals. Het Amsterdamse 'In voor mantelzorg'-traject wordt aangestuurd door de Sigra en de gemeente Amsterdam en inhoudelijk ondersteund door Markant. Dieuwke Biesma zal namens Movisie/Vilans het traject begeleiden. Meer informatie: www.invoormantelzorg.nl

Aan de slag

Dam: "We willen met vier onderwerpen aan de slag. Allereerst het eigenaarschap en de verantwoordelijkheden: hoe regelen we de financiering bij co-creatie tussen formele en informele zorg? Daarover moeten we in overleg met zorgverzekeraars. Daarnaast is er het idee voor een voucher waarmee mantelzorgers zorg flexibeler kunnen inzetten, op het moment dat zij het nodig vinden. En het idee voor een onafhankelijke intermediair die zich in complexe mantelzorgsituaties inzet om respijtzorg-op-maat te realiseren. Als vierde, ten slotte, werd communicatie genoemd: het is belangrijk om het aanbod te bundelen en met elkaar uit te wisselen wat er in de stad al mogelijk is. Deze vier onderwerpen gaan we verder uitwerken. Daar willen we de expertise van mensen uit het werkveld graag bij betrekken, zodat we werken aan oplossingen die in de praktijk worden gedragen."

Wilt u meedenken? Meld u aan!

Wilt u meedenken over: - eigenaarschap, verantwoordelijkheden en financiering bij co-creatie tussen formele en informele zorg; - een voucher waarmee mantelzorgers flexibeler kunnen inzetten; - een onafhankelijke intermediair als aanjager voor respijtzorg-op-maat; - bundelen van de informatie over respijtzorg en voorzieningen en uitwisselen van kennis hierover.

U kunt zich melden bij de projectleiders van het Amsterdamse 'In voor mantelzorg'-traject: [Franka Vendrig](#) van Sigra of [Marlieke Dam](#) van de gemeente Amsterdam.